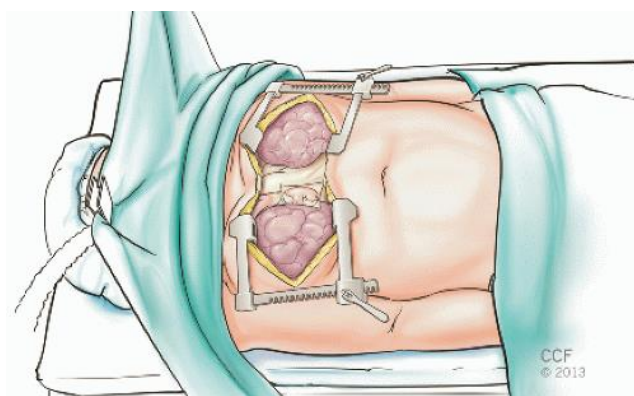

Bilaterala thorakotomier (Clamshell) – Positionering

Förändringar sedan föregående version
Uppdaterad rutin

Sammanfattning

I samband med t.ex. bilateral lungtransplantation eller större aortakirurgi som kräver stor åtkomst kan så kallad clamshell-incision användas. För denna positionering finns det flera varianter av hur patientens armar placeras och man behöver därför tillfråga aktuell kirurg inför positioneringen.

Bakgrund och syfte

Ett enhetligt och patientsäkert handhavande vid positionering av patient på operationsbord i samband med operation i ryggläge med åtkomst för både sternotomi och bilaterala anteriora thorakotomier.

Utrustning

- Operationsbord med skenor (om armarna skall läggas på armbord)
- 2 st armbord
- Ev. elastisk linda
- Stor, blå gelkudde
- 2 st gula geldynor (om armarna skall läggas in)
- 1 stor gelring
- 1 gelkudde till benen

Utförande

Positionering

Patienten skall läggas centralt så högt upp på operationsbordet som möjligt. När pat är sövd och tubad skall den blå gelkudden placeras på längden längs med ryggraden, mitt under patienten för att ytterligare lyfta upp bröstkorgen. Är det en liten och nätt patient kan det eventuellt gå utan gelkudde under ryggen. Om tillräcklig åtkomst uppnås kan sedan armarna läggas in som vid standard hjärtoperation. Använd då de gula geldynorna och draglakanet, inte armstöd. Eventuellt kan en gelring behöva läggas under patientens huvud för att stabilisera och undvika översträckning av nacken.

Ibland föredrar man att armarna istället placeras på armbord. Antingen rakt ut från kroppen eller snett upp över huvudet. Detta avgörs av operatören. Då behöver patienten placeras något längre ner på bordet för att armborden inte skall vara i vägen för operatören. Vid denna positionering är det viktigt att ha pratat med patienten för att säkerställa god rörlighet i axlar och armbågar och att patienten inte har några skador eller rörelsebegränsningar. Placera armborden så högt upp på bordet som möjligt. Gula geldynor kan användas för att få ordentligt stöd under axlar och överarmar. Ofta kan armarna behöva fixeras i rätt läge med hjälp av elastisk linda.

Placera sedan gelkudden under patientens lår, strax ovanför knäveckan. Fäst benremmen så högt upp på låret som möjligt.

Patienten kan komma att behöva tippas mycket i sidled under operationen och det är därför viktigt att benen ligger stabilt på operationsbordet. Åtkomst ner längs sidorna, ner mot armhålorna, är extra viktig. Stäm av med kirurgen innan steriltvättning/klädning. Var noga med att inga elektroder eller annat är i vägen för operationsområdet.

Observera/Kontrollera

- Att armar, axlar och armbågar har ordentligt stöd och inte ligger översträckta
- Att patienten ligger centralt på den blå gelkudden och inte är tippad i sidled.
- Att nacken inte är översträckt utan att huvudet vilar mot underlaget

Arbetsgrupp

Martin Silverborn, VÖL, Operation 2, Thorax och Kardiologi, Omr 6, Sahlgrenska Universitetssjukhus

Anna Körle, Operationssjuksköterska, Operation 2, Thorax och Kardiologi, Omr 6, Sahlgrenska Universitetssjukhus

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Andrea Mujkanovic, (andmu1), Instruktor

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-1871

Version: 5.0

Giltig från: 2025-12-02

Giltig till: 2027-12-02